

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR:		Felelős szerkesztő:	Kiadótulajdonos:	Hirdetéseket és nyiltéri közleményeket
Egész évre . . . 12 kor.	Negyedévre . . . 3 kor.	BITTERMANN SÁNDOR.	BITTERMANN NÁNDOR.	a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
Félévre . . . 6 kor.	Egyes szám ára 20 fillér.			MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

Vármegyei rendkívüli közgyűlés.

A vármegye törvényhatósági bizottsága mult hó 28-án hozott határozata alapján e hó 27-én tartotta meg első rendkívüli közgyűlését. A bizottsági tagok nagy számmal jelentek meg s a karzatok is zsufozásig megteltek vendégekkel, köztük hölgyekkel is.

A közgyűlési teremben tán még szenvedélytől izzóbb hangulat uralkodott, mint a kormánnyal szemben javasolt bizalmatlansági határozathozatal alkalmával. Mind a két párt hangos észrevételekkel kísérte az ellenpárt felszólalóinak egy-egy nem tetsző kifejezéseit. Volt a közbeszólások között nem egy olyan, mely a parlamenti illemmel homlokegyenest ellenkezett s csak a szenvedélyek hatalmas kitorése tett értethetővé.

Az elnöklő főispánnak csengetyűje, azt lehet mondani, állaudóan szólott s mert csillító szava képtelen volt lecsendesíteni az indulatok háborgását s elejét venni a közgyűlés termében meg nem engedhető kitoréseknek, ismételten kénytelen volt a rendelkezésére álló fegyelmi eszközök egyik legerősebb fajtájához, a rendreutasításhoz folyamodni.

A lefolyt közgyűlésnek különös érdekességet kölcsönzött egy ellenzéki érzelmű egyszerű földesgazdának két izbeni felszólalása. Tapasztalatokban edzett, józan gondolkodású fő, akinek iskolázatlansága abban nyilvánult meg, hogy gondolatainak kifejezésére nem mindig volt képes a kellő szót és kifejezést megtalálni. Mind a kormány intő szózata, mind pedig a 80-as jóléti bizottság javaslata felett névszerinti szavazással döntött a törvényhatósági bizottság; amannál 83 szavazattal 79 ellenében az ellenzék felfogása győzött; emennél a szavazatok egyenlően osztottak meg (60—60 ellen) úgy, hogy az elnöklő főispán döntő szavazata emelte határozattá az állandó választmány javaslatát.

Részletes tudósításunk a közgyűlésről itt következik:

A közgyűlés megnyitása.

Latinovits Pál főispán a törvényhatósági bizottság tagjait szívélyesen üdvözölvén, megnyitja a közgyűlést s megbizzza a jegyzőkönyv vezetésével Lánckor Antal tb. főjegyzőt, az ügyészi teendők ellátásával dr. Csernyus Pál tb. főügyészt, a felszólalni kívánók feljegyzésével Popovits Sebő tb. főjegyzőt.

A főispán megnyitó szavai.

Mielőtt a napirendet megkezdendők, engedjék meg, hogy röviden felszólaljak. A mult közgyűlésen, a mai helyzet megbeszéléséből folyólag, rendkívüli heves jelenetek játszódtak le ebben a teremben. Ma is szőnyegre kerülnek ezek a kérdések. (Keceli Mészáros Géza: Egyhangy lesz, azt hiszem!) Kérem a tek. törvényhatósági bizottságot, hogy a komoly ügyhöz méltó higgadsággal méltóztassanak tárgyalni. Kövesse mindenki minden befolyástól menten a maga meggyőződését, akkor a hozandó határozat méltó lesz a vármegye hírnevéhez. Hiszen nem olyan régen mindig higgadtan, nyugodtan tárgyaltuk az ilyen kérdéseket. (Éljenzés.) Másodszor pedig tisztelettel kérem az igen tisztelt vendég urakat, akik esetleg ebben a teremben volnának, méltóztassanak a termet elhagyni, a karzaton nagyon szívesen látjuk a vendégeket. Olyanok, kik nem tagjai a törvényhatósági bizottságnak, ne háborgassák a tárgyalást.

A kormány intő szózata.

Lederer Pál tb. főjegyző egész terjedelmében felolvassa, melynek egyes pontjait zajos észrevételekkel kísérik a két tábor tagjai. Össze-vissza hallatszák: Nem áll! Jól tették! Nagyon helyesen! Igaz! Mit próbálkoznak ök! Az a nagyszerű! Abcug!

Az állandó választmány javaslata.

A kormány intő szózatával szemben, melyben a felhozott érvek épen nem győzték meg a bizottságot arról, hogy a június hó 28-iki közgyűlés határozatától eltérjen, ki mondja a bizottság, hogy a most hivatkozott határozathoz továbbra is ragaszkodik (éljenzés) és azt egész teljében változatlanul fenntartja (Zajos éljenzés!) és pedig annál is inkább, mert a kormányt törvény- és alkotmányellenesnek tartja és az intő szózatot tudomásul nem veszi.

Récsai Ede dr. beszéde.

Méltóságos főispán ur!

Tekintetes törvényhatósági bizottság!

(Felkiáltások: Eláll! Eláll!) Az állandó választmány javaslatával szemben állást kell foglalnom nekem és mindazoknak, akik velem egy párton vannak. (Kevesen vannak! Ungár: Többen mint maguk! Nagy zaj. Ki vele! Ki kell dobni! Kovács Huszka S.: A mi őseink védtek e hazát akkor, mikor az önök ősei még nem voltak e hazában. Őslakók vagyunk itt!)

Tekintetes törvényhatósági bizottság! Már a mult közgyűlés alkalmával... (Ungár: Szamár! Nagy zaj! Egy helyre tódulnak Ungár felé. Főispán: Méltóztassanak türelemmel lenni, a rendreutasítás már megtörtént. Vojnits István báró int Fernbach Károlynak: Halljuk!)

Tekintetes törvényhatósági bizottság! Ugy érzem, hogy a helyzet rendkívülisége, rendkívüli kötelezéseket ró ránk. (Ugy van! Helyes! Éljenzés! Nagy zaj.)

Bocsánatot kérek, tek. törvényhatósági bizottság, én magyar és magyar között különbséget nem ismerek, legyen az bármilyen vallásu, vagy bármilyen nemzetiségű. (Csak hazafi legyen! Halljuk!)

Az urak vágják el az utját annak, hogy itt objektív érvekkel győzhessük meg egymást (Zaj.) Kérem ne méltóztassanak leckéről beszélni, hiszen olyan szerény vagyok (Mint az ibolya!) Tek. törvényhatósági bizottság! Azzal a jogommal akarok élni, hogy az én álláspontomat megindokoljam. (Zaj.) Kérem, tek. törvényhatósági bizottság, miután multkor nem voltam olyan szerencsés, hogy meghallgattak volna s módot engedtek volna nézeteimnek elmondására, most abban a reményben fogok felszólalásomhoz, hogy ma meg fognak hallgatni. (Csak röviden!) Hogy röviden-e, vagy hosszabban, az nem függ tőlem.

Kérem, mi okozza a mai válságos helyzetet?

A mai válságos helyzetnek az oka az, hogy a koalíciós többség és őfelsége a katonai vezérlet és vezénylet nyelvére nézve, nem tudnak megállapodásra jutni. (Zaj.) Kérem alásan, igen is a törvényből és a multból akarom levezetni azt, hogy minekünk erkölcsi szent kötelességünk azon az állásponton, — melyet a szabadelvűpárt magáévá tett — megmaradni; (Felkiáltások: Abcug!) dacára a változott körülményeknek, dacára az ország változott helyzetének, mert én hazafinak csak azt tartom, ki meggyőződésében folytonosan, erősen kitart. (A hazafi kilép a liberális pártból, mint Latinovits Géza!) Az 1867-ik évi XII. t. c. 11. szakasza (Ne jöjjenek részegen ide! Kit értett rajta? Dr. Schneider Károly reámutatott egy bizottsági tagra. Nagy zaj. Halljuk!) a hadsereg vezényleti nyelvének megállapítását a felség alkotmányos jogai közé sorozta. (Felkiáltások: Nem igaz! Eláll!) A törvény magyarázatában lehetnek eltérések. (Hosszas zaj.)

Tekintetes törvényhatósági bizottság! De a szabadelvűpárt ezelőtt másfél évvel a nemzet nagy többségének egyetértésével (Nagy zaj. Nem igaz! Eláll!) . . . a törvény szóról-szóra így szól (Nem akeptáljuk! Ugy sem kap királyi tanácsosságot!) . . . nem akarom

kapacitálni, csak elő akarom adni az elveket, melyek minket arra bírnak, hogy tovább is kitartsunk. (Nagy zaj.) Bocsanatot kérek, nem tartozom én azok közé, akiknek dereka meghajlik (Csak köpönyegforgató! Éljen Latinovits Géza!), mert ha én a népszerűséget keresném, követhetném azokat, a kik már tőlünk átmentek (Felkiáltások: Nem kell, csak maradjon ott!)

Nekem ez a meggyőződésem. Kérem tek. törv. bizottság, mert hiszen itt nagyobb érdekek forognak kockán, mint egy erőszakos kierőszakolása olyan jognak, amely jog a nemzet és a felség egyetértésével megállapított. (Eláll!) Nem mondtam én azt tek. törv. bizottság, hogy a nemzet és a felség ezeket a törvényeket meg nem változtathatja, mi is ugyan azon állásponton vagyunk, hogy megváltoztathatja, de más módon és eszközökkel, mint önök kívánják. (Felkiáltások: Meg is kell változtatni!)

Mi a 67-es időknek tanulságaiból és a magyar nemzet történelméből azt merítettük és azt a következtetést vontuk le, hogy azt az egyetértést, mely a nemzet és a király közt létezett, megzavarni hazafias bűn. (Maguk zavarják meg, nem mink!) Mi azon az állásponton vagyunk, amely állásponton állt a haza bölése: Deák Ferenc. (Oh! Oh! Lust Kandel!) Bocsanatot kérek uraim, Deák Ferenc egy tényére akarok hivatkozni. A königracsi csata után a felség magához hívatta Deák Ferencet, hogy a fenforgó kérdéseket elintézzé. Deák Ferenc megjelent a felség előtt és azt jelentette ki, hogy a magyar nemzet ma sem akar többet, mint akart a königracsi csata előtt. Uraim, az a helyzet másképp nézett ki a mainál és a haza bölése mégis megjelent ott és azt mondotta: „ma sem akarunk többet, mint a csatavesztés előtt.“ (Balázs Vince: De ma többet akarunk, elmúlt azóta már sok idő!)

Belső meggyőződése volt, mert a történelemből látta, hogy a nemzetnek, a nemzet boldogulásának alapjait csak úgy lehet megvetni, ha a nemzet a királyával egyetértésben él. (Hosszantartó zaj.) Bocsanatot kérek tekintetes törvényhatósági bizottság, azt vetik szemünkre, hogy hát miért nem állunk oda az önök táborába (Nem szükséges! Maradjon!) és miért nem segítjük önöket azon célokban, hogy a magyar vezényszó megadassék? Ennek tekintetes törvényhatósági bizottság az az egyszerű oka, mert a mi meggyőződésünk az, ami másfél év előtt volt, (Nagyon szép!) hogy t. i. mindezek a célok a felséggel egyetértésben érendők el. (Zaj.)

Mi ezen az állásponton voltunk. Kell ebben az országban lenni férfiaknak, a kik meggyőződésüket minden ok nélkül nem változtatják meg. (Egy hang: Éljen Latinovits Géza!) A helyzet ma ugyanaz, mint másfél évvel ezelőtt volt (Nem áll!) és kérem nem élünk mi elszigetelten ezen a földrészen, művelt államokkal vagyunk körülveve, a művelt nemzeteknek szeméi rajtunk függenek. (De bizony rajtunk!) Mert bocsanatot kérek gazdaságilag még nem vagyunk annyira önállóak, függetlenek, hogy a művelt nemzetek szeméi rajtunk ne fűgjenek.

Tekintetes törvényhatósági bizottság! Hiszen nem játszhatja el ez a párt a politikai becsületét. Tek. törvényhatósági bizottság, ezekkel én csak azt akartam megmutatni, hogy hazafias következetesség az az álláspont, melyet mi elfoglaltunk, (Nagy zaj! Abcug! Nagyon szép!) mi kik büszkék vagyunk arra, hogy ezen az állásponton megmaradtunk...

(Nagy zaj! Abcug! Le vele! Tárgyhoz beszéljen! Vojnits báró: Azt az elnök bírálja meg!) Az intő szózatban benne foglaltatnak, azért e kérdésekhez hozzá szólhatok.

A mi magát az intő szózatot illeti, az intő szózatban vannak oly elvek lefektetve, amely elvek nem engedik meg nekünk azt, hogy az állandó választmány javaslatának indokolását elfogadjuk. Mi, tekintetes törvényhatósági bizottság az állandó választmány javaslatának azt a részét, mely a tudomásul vételt javasolja, elfogadjuk, de minden néven nevezendő indokolás nélkül. (Nagy zaj.)

Király István földmives gazda beszéde.

Tekintetes törvényhatósági bizottság!

Tudományt nem hozhattam ide magammal, mert nem tanultam iskolát. Csak az élet iskolában tapasztaltam, 40 évi visszapillantást teszek. A jelent látom, a jövőt szeretném figyelemmel kísérni. Mult év november 18-án jelen voltam az országházban. A vita megvolt odáig, hogy az akkori kormányelnök javasolta Öfelségének, a királynak, oszlassa fel a házat és kérdezze meg a nemzetet, milyen képviselőket küld az országgyűlésbe.

Ma ott állunk, hogy a számbeli többség az ellenzéki oldalon, a 48-as párton van. (Éljenzés.) Ez a többség nem fogadta el a miniszterelnököt. A főrendek követték példáját, ott is bizalmatlanságot szavaztak neki. Itt is mult hó 28-án mi is követtük a felső fórumokat. Nem foglalkozhatom azzal, hogy Deák Ferenc mit csinált. (Éljenzés! Halljuk!) Hanem ezek után a történetek után úgy látom, mintha tavasz kezdene lenni a nemzetre. Pedig többször olyan sorvadozó tavaszaink voltak, hogy mikor már legjobb reményünk volt, a dör visszautította a növényeket, a virágokat. (Halljuk! Halljuk!) Most úgy látom, hogy a nemzetben is viták támadnak. Lehet, hogy némelyik jó nézetben ringathatja magát. A nemzet ma haladni fog, ha már egy józan gondolkodásu, nem művelt, az élet iskolájából kilépett ember is átlát a szitán. A magyarnak nincs egyebe, se katonája, se fegyvere, csak törvénye.

Nem akarok tovább menni, esekély szellemi erő vagyok, gyenge sulyom van, az Istent, a tudományt tisztelem, a törvény előtt meghajlok, de a törvényt nem tisztelő, jogtörő hatalommal nem tartok. (Éljenzés, taps.)

Mihálovits Endre beszéde.

Méltóságos főispán úr!

Tekintetes törvényhatósági bizottság!

Nem volt szándékom türelmüket hosszasan igénybe venni. A hazafiság érzete kényszerít arra, hogy reflektáljak az előttem szóló bizottsági tag ur szavaira. Azt állította, hogy ami külömbiség van a korona és nemzet között, az kiesucosodik a vezényleti és vezérleti kérdésben a hadseregbe nézve. Azt állította, hogy Öfelségének joga van a német vezényleti és vezérleti nyelvet behozni a hadseregbe. (Eláll! Nem igaz! Hosszantartó zaj.)

A parlament mindenkori joga Öfelségével szemben azt követelni, arra kéri Öfelséget, hogy a magyar katonákat, hogy a magyar haza gyermekeit, magyar szóval vezényeljék, sőt mi több, a nemzet köteles saját nyelvnek védelmére is kelní. (Ugy van! Zajos éljenzés.)

Most arra térek át tekintetes törvényhatósági bizottság, hogy mi az egyetértést a király és nemzet közt meg akarjuk bolygatni. Ki az, a ki azt meri állítani, a ki azt meri ránk fogni, hogy egy magyar ember meg akarta volna zavarni az egyetértést a nemzet és királya között.

A magyar királyt megsérteni sohasem akartam. A magyar nemzet csak egyet ismert: egy hont, egy királyt. „Egy Istenem, zengi a magyar, Egy királyom, ezt tisztelem, azt imádom,“ ez a magyar jelszava s adjon az Isten minden nemzetnek olyan hű alattvalót, mint a milyen a magyar.

Ha pedig eljön az idő, hogy királyunk védelmére keljünk, ott leszünk! Pro rege nostro! (Hosszantartó éljenzés.)

Névszerinti szavazás.

Latinovits Pál főispán: Miután ellenindítvány adatott be, kérem azokat, kik az állandó választmány javaslatát elfogadják, méltóztassanak kezeiket felemelni. (Megtörténik. Nagy kavardás. Zaj. Főispán csenget.) Főispán: Névszerinti szavazást kértek, elrendelem. Az igennel szavazókat jegyezni fogja Sigmund János, a nemmel szavazókat Scherer Rezső aljegyzők.

A névszerinti szavazás alatt az igennel szavazók közül Karácson Gyula alispánt, Latinovits Gézát, Vujevich Lajost, Bagó Gézát, Lánckor Antalt, Lederer Pált az ellenzékiek zajosan megéjenezték.

Az ellenpártiak közül pedig többeket megabecugoltak és szavazatukat állandóan „kulai“ felkiáltással kísérték.

A névszerinti szavazásnak eredménye az volt, hogy 83 szavazattal 79 ellenében az állandó választmány javaslatát fogadták el.

A jóléti bizottság javaslata.

Lederer Pál tb. főjegyző olvasta a 80-as bizottság javaslatát, melynek a veleje az, hogy az önkéntesen jelentkező újoncok részére ne állítsák ki a belépési igazolványt; az önkéntes adófizetéseket ne fogadják el; a fogyasztási és községi pótdadókat elfogadhatják, de lehetőleg gyümölcsözöleg helyezték el valamely pénzintézetnél; az esetleges zaklatások ellenében a tisztviselőket a jóléti bizottság oltalmába veszi s e célra Fernbach Károly a maga és családja nevében 100.000 koronát ajánl fel.

A javaslatához többen hozzászóltak:

Fernbach Károly utal arra, hogy az utolsó közgyűlés a tisztviselők védelmére kiküldött egy bizottságot azzal a feladattal, hogy keressen módot, mikép lehetne a tisztviselőket kárpótolni, ha a kormány őket állásukból elmozdítaná és fizetésüket betiltaná. A bizottság tegnap megalakult s öt választotta elnökévé. (Éljenzés.) A most felolvasott javaslat természet szerint csakis végrehajtása a június 28-iki közgyűlés határozatának. Megtörtént sok esetben, hogy a tisztviselők az alispánhoz és a bizottsághoz fordultak azzal a kérdéssel, miként járjanak el. A javaslat, a válasz e kérdésekre.

A június 28-iki határozat teljesen világos, a megértéséhez nem kell törvényhozás, csak jó hazafias szív. Az ellenindítvány azt mondja, hogy korai, a törvényhatósági bizottság nagyobb része ezt nem hiszi el. A kormány már megszegte a törvényt azzal a ténnyel, hogy pénzt és katonát követel, olyat, amit az országgyűlés meg nem szavazott. Ehez nincs joga, az 1867. évi 10. t. c. szerint az évi költségvetés megállapítása mindig csak egy évre terjed. Megállapítás és megajánlás nélkül adót fizetni nem szabad.

A kormány tehát azzal a pénzzel sem rendelkezhetik, ami az állampénztárakban van. Ha rendelkezik, alkotmányellenes, hazafiatlan tettet követ el. Az ilyen kormányt, amilyen most oda fön van, bíróilag be kell perelni, vád alá kell helyezni. Igaz, más kormány is szedett adót ex-lexben, de annak volt több-

sége. Ez a kormány azonban nem támaszkodik egy pártra sem, ez abszolutisztikus törekvésekkel jött ide. Meddig akar várni az ellenpárt? Azt akarja, hogy puszkaporszag és bitófa jöjjön ide? (Nagy zaj! Főispán: Meltóztassanak esendben lenni s a szónokot kérem, hogy eféle forradalmi allűröket mellőzzön.)

Senki közöttünk a felség miniszterelnöknevezési jogát nem vitatja, de mi sem engedünk abból a jogunkból, hogy őfelsége az országgyűlés nélkül törvényt oktrojáljon a nyakunkra. Ha teszi, az abszolutizmus! Valamint a nemzet őfelsége akarata nélkül tesz valamit, az forradalom! Egy ember sincs ebben a teremben, aki azt akarja. (Ugy van! Igaz!)

A jóléti bizottság nem pártbizottság. Elvből sok szabadelvűpártit választottunk bele. S mi történt? Sorra lemondanak s kilépnek a bizottságból. (Jól tették! Nagy zaj!)

Ezt tartotta kötelességének bejelenteni és kéri az indítvány elfogadását, úgy hogy rögtön hatályba is lépjen. (Éljenzés.)

Dr. Dungyverszky Gedeon: A 80-as bizottság javaslatával szemben az állandó választmány javaslatát ajánlja elfogadásra. A 80-as bizottság javaslatát korainak tartja, mert praecjudikál. A mai kormány nem áll egészen parlamentáris alapon, de hogy törvény-avagy alkotmányértést követett volna el, tagadja. Az önkéntes adófizetés el nem fogadását veszélyesnek tartja. Az is kárára van az embernek, ha nem engedik, hogy a sorozásra jelentkezzenek. A fogyasztási adók behajtásáért a fenálló törvény értelmében az illető közegek és községek anyagilag felelősek. Ha törvénysértésre adja magát ez a kormány, akkor nem fogunk itt szavazni, hanem kéz-kézben ellenállunk. Az állandó választmány javaslatát ajánlja elfogadásra.

Faller Alajos, mint községi jegyző, hivatkozik arra, hogy a közigazgatás legalsó fokán való működésben, csakis a törvénnyel a kézben lehet eredményt elérni. Ők, kik érintkezésben vannak a néppel, legjobban tudják, hogy az ilyen javaslat, mely mélyen belenyulik a községi életnek anyagi és erkölcsi vagyonába, a nép érdekeivel homlokegyenest ellenkezik. Könnyű a jóléti bizottságnak szabályokat kidolgozni, de a községi jegyző azért, amit tesz, erkölcsileg és anyagilag felelős. Azonkívül a fogyasztási és italadóra nézve, a község az állammal civiljogi szerződésben van. S melyik pénzintézetbe helyezték el ezeket az adókat, ki vállalja érte a felelősséget, hogy nem vesznek oda?

Veszedelemes következménye van annak, ha a népet elszoktatják az adófizetéstől. A községi pótadót, még a papbért sem fogja megfizetni. (A főispán azért a kifejezéseért, hogy az ellenzék tiporja le a törvényt, szónokot rendreutasította.) Az állandó választmány javaslatát ajánlja elfogadásra.

Dr. Zgama reflektál Faller szavaira és a jóléti bizottság javaslatát ajánlja elfogadni.

Szeberényi István azt tartja, hogy azon percben, amint a kormány a bizalmatlansági szavazatot megkapta, a törvénysértés terére lépett. Ilyen körülmények között semmit nem talál korainak, mert az alkotmányt védi. Nagy érdekekért folyó küzdelemben kis áldozatok nem jönnek tekintetbe. A jóléti bizottság javaslatát fogadja el.

Király István is a jóléti bizottság javaslatát teszi magáévá s a községi jegyzőkre tett megjegyzésével szemben a főispán

szükségesnek látta a vármegye jegyzői karát erélyesen oltalmába fogadni.

Dr. Récsy Ede: (Nagy zaj! Eláll! Nem hallgatjuk! Éljen! Halljuk!) A felelősség kérdésre vonatkozólag kijelenti, hogy névszerinti szavazás esetében a törvényhatósági bizottság határozataért csakis azokat terhelheti a felelősség, akik rászavaztak.

Pichler Ferenc szintén nem hajlandó semmiféle eszközöket ennek a kormánynak a kezébe adni.

Karácson Gyula alispán: A felforgó kérdésben kötelességemnek tartom színt vallani. En a kérdést a hazafiság kérdésének tartom. (Taps! Hosszantartó zajos éljenzés.)

Az 1848-iki törvény azt mondja, hogy a király végrehajtó hatalmát felelős miniszteriuma által gyakorolja. Tehát a felelősséghez köti a kormányzatot. A felelősség két féle: politikai és jogi.

Jogi, midőn az uralkodó tényeért áll helyet a miniszter; politikai, ha megszűnik a többség parlamentáris bizalma, el kell hagynia helyét... (Hosszantartó éljenzés és taps!)

Lelbach: Ez a törvényben nincsen! Az ellenzékre mutat: Ő is azokhoz tartozik.)

Karácson: Nem tartozom közéjük... (Lelbach: De igenis oda tartozik! Abcug! Ki vele! Nagy zaj.)

Karácson: A jelenlegi kormányt, amely maga bevallja, hogy nem kíván többségre támaszkodni és nem is támaszkodik, annak idején a képviselőházban leszavazták és még most is ott van. (Lelbach: Miért nem foglalják el a helyét! Zaj.)

A kormány, mely helyén marad ily körülmények között, alkotmány- és törvényellenes.

A dolgok ily állásból tehát önként következik, hogy az alkotmánnyal össze nem egyeztethető törvényellenes kormánytól minden segédeszközt meg kell tagadni. (Hosszantartó éljenzés.)

Erre az álláspontra helyezkedett a törvényhatósági bizottság mult hó 28-án megtartott gyűlésében, amikor azt az emlékezetes határozatot meghozta.

Most miről van szó uraim? Arról van szó, hogy felmerülnek az életben kérdések, amelyek interpretációra szorulnak. Azokat ide kell terjeszteni.

Nem idő előtti, mint a hogy az állandó választmány mondja az interpretálás, sőt nagyon is időszerű. Az alispánhoz fordult az egyik felszólalt jegyző is.

Miután az egyöntetű eljárásra bizottság küldetett ki, nekem kötelességem megkérdezni azt a bizottságot: mondd meg bizottság, helyesen értelmezted-e utasításaidat? Nem idő előtti! hogy tudjam, hogy ne habozzam, ha majd elérkezik az idő. A 80-as bizottság értelmezését magamévá teszem. (Hosszantartó zajos éljenzés és taps.)

Névszerinti szavazás.

A névszerinti szavazás eredménye az, hogy 60-an szavaztak a jóléti bizottság és 60-an az állandó választmány javaslatára. Főispán, mint elnök, szavazatával az állandó választmány javaslata mellett döntött.

A közgyűlés többi pontja.

Schwarzwalder István és társai felebbezése Bácsordas községnek az apaállatok tartása iránt hozott határozata tárgyában. — Feloldatik.

Feber Antal és társai felebbezése Dunabökény községnek nyugati fajú bika tartása tárgyában hozott határozata ellen. — Elutasítatik.

Bartal Pál és társai felebbezése Doroszló községnek a legeltetés tárgyában hozott határozata ellen. — Feloldatik.

Csányi Mihály és társai felebbezése Bácsföldvár községnek a putri helyek megváltása tárgyában hozott határozata ellen. — Ujabb határozathozatalra utasított.

Hallósy Kornél és társai felebbezése Felsőszentiván községnek a megváltott párbér mikénti beszede tárgyában hozott határozata ellen. — Megsemmisített.

Dr. Székely Salamon felebbezése Sajkászentiván községnek a körorvos részére rendelkezésre bocsájtani kért előfogatok tárgyában hozott határozata ellen. — Jövőhatározat.

Dekanits Glisa és társai felebbezése Nádálja községnek a boronyi réti földek mikénti hasznosítása tárgyában hozott határozata ellen. — Részben jövőhatározat.

Stelczer Pál felebbezése Kerény községnek a szücsmesterek által kért terület bérbeadása tárgyában hozott határozata ellen. — Feloldatik.

Molnár János és társai felebbezése Zenta városának az adóvégrehajtóknak és becsüsköknek nyugdíjintézeti tagsága tárgyában hozott határozata ellen. — Jövőhatározat.

Petrovits Szvetozárné felebbezése Ópalánka községnek az óvónői fizetés felemelését megtagadó határozata ellen. — Ujabb határozathozatalra utasított.

Zenta város határozata Klauz Lajos tanulmányi segélye tárgyában. — 20 kor. jövőhatározat.

Marthonos község határozata kisréti erdő kiirtása tárgyában. — Jövőhatározat.

Palánka község határozata Herczeg Gyula jegyző 3 havi szabadsága tárgyában. — Jövőhatározat.

Zenta város határozata az ottani Uránia Egyesület segélyezése tárgyában. — Jövőhatározat.

Csantavér község határozata az apaállatok beszerzése és tartási költségeinek mikénti fedezése tárgyában. — Jövőhatározat.

Magyarkanizsa község határozata az erdővágás költségei tárgyában. — Tudomásul vétetik.

Ugyanannak határozata Bali József agg honvéd segélyezése tárgyában. — 6 korona havi segély jövőhatározat.

Bácskeresztur község határozata a legeltetési díj megállapítása tárgyában. — Jövőhatározat.

Ómoravica község határozata a vásárló kártalanítása tárgyában. — Jövőhatározat.

Óbecse község határozata Mihályi Sándor községi jegyző lakbérének 5 évi kamatmentes előlegezése tárgyában. — Pótlásra utasított.

Marthonos község határozata Eremits Vljakó és társa terhére előirt legelődíj törlése tárgyában. — Jövőhatározat.

Zenta város határozata az ökörcsorda legelő feltörése tárgyában. — Jövőhatározat.

Marthonos község határozata tüztelep létesítése tárgyában. — Jövőhatározat.

Zenta város határozata Huszák Ferenc haszonbér hátralékának törlése tárgyában. — Leiratik.

Ugyanannak határozata Czerna István legelődíj tartozásának törlése tárgyában. — Leiratik.

Ugyanannak határozata Csetle István legelődíj hátralékának törlése ügyében. — Leiratik.

Ugyanannak határozata néhai dr. Budai Dezső előlegének törlése tárgyában. — Leiratik.

Ugyanannak határozata Zabos István tartozásának törlése tárgyában. — Leiratik.

Ugyanannak határozata Faragó István haszonbér hátralékának törlése tárgyában. — Leiratik.

Titel község határozata Laczkovits József községi végrehajtó kártalanítása tárgyában. — 300 korona jövőhatározat.

Bácsgyulafalva község határozata a fogyasztási adó ellenőrnek díjai tárgyában. — 500 korona jövőhatározat.

Tündéres község határozata a községi földek mikénti hasznosítása tárgyában. — Elutasítatik.

Ada község határozata Beck Adolf előlege tárgyában. — Jövahagyatik.

Jánoshalma község határozata Nagy József segédjegyző díjai tárgyában. — 133/34 korona jövahagyatik.

Kiskér község határozata a jegyzői szérűskert eladása tárgyában. — Kishegyes község 1905. évi pótköltségvetése. — Zenta város határozata Balogh Gyula kertész földbérlete tárgyában. — Ugyanannak határozata két új tanítói állás szervezése tárgyában. — Ugyanannak határozata Keresztury Károly számvevő személyi pótléka tárgyában. — Ugyanannak határozata a tornyosi porta-ügynökség felállítása tárgyában. — Ugyanannak határozata a járásbírói fogház kibővítése tárgyában. — A határozatok jövahagyattak.

Ugyanannak határozata Basch Herman haszonbér hátralékának törlése tárgyában. — Leiratik.

Szeghegy község határozata a lovasrendőrök gyalogositása tárgyában. — Jövahagyattak.

Bajmok község határozata az alap nélkül előirt adók megtérítése tárgyában. — Kucora község határozata a község ház kibővítése tárgyában. — Oszivác község határozata ingatlan eladása tárgyában. — Pótlásra utasítottak.

Palánka község határozata a selyemtenyésztési intézet birtokában levő és a község tulajdonaként telekkönyvezett ingatlan tulajdonjogának rendezése tárgyában. — Jövahagyattak.

Ada község határozata a községi óvónő korpótléka tárgyában. — 100 K jövahagyatik. Tittel község határozata új házszám táblák beszerzése tárgyában. — Jövahagyatik.

Palánka község határozata a fogyasztási adó kezelők díjazása tárgyában. — Feloldatik.

Popovits János nyugdíjazott hivatalosolga kérvénye két havi nyugdíja és fizetése közötti különbözeti összeg kiutalványozása iránt. — Jövahagyatik.

Dudás József vármegyei iktató kérvénye nyugdíjaztatása iránt. — 1504 kor. nyugdíjaztatik.

Bácskertes 1902., Tisztaistvánfalva, Bácsgyulafalva, Bajsa, Réms, Bácsordas, Hódság 1903. évi közpénztári számadása. — Felmentvény kiadatik.

Paripás 1902., Ujpalánka 1903., Mozsor 1903. évi községi közpénztári számadása. — Felmentvény kiadatik.

Csátalja, Bulkeszi, Bácskertes, Bácskeresztur, Parrag, Regöce, Óbecse, Csantavér, Bajmok, Tataháza, Pincéd, Csurog, Dávod, Nagybaracska, Dérnye, Bacsstóváros, Bacsujlak, Bácsfeketehegy, Sztapár, Militics, Órszállás, Sajkásszentiván, Kucora községek 1905. évi pótköltségvetései. — Jövahagyatik.

Rendkívüli közgyűlés a városnál.

Zombor sz. kir. város törvényhatósági bizottsága a folyó évi július hó 3-án és folytatólag 4-én megtartott rendes közgyűlésén hozott határozata alapján folyó évi július hó 25-én kedden délelőtt 11 órakor a város háza nagytermében Latinovits Pál főispán elnökle alatt rendkívüli közgyűlést tartott.

Dr. Markovity Lajos a napirend előtt felszólal és pártja nevében interpellálja a főispánt.

Méltóságod magánszemélyét az egész törvényhatósági bizottság tisztelete és szeretete környezi. Ez érzelmekben én is osztozom, de a politikában nem a szavak, hanem a közügyek állapota felőli felfogások vezetnek. Kérdem: vajjon méltóságod ezen erőszakos alkotmányellenes kormány rendeleteinek eleget tenne-e, parancsainak megfelelne-e? avagy méltóságod a törvényhatóság megnyilatkozott közérzületéhez csatlakozva azt az álláspontot foglalja-e el, melyet minden igaz magyar ember elfoglal?

Latinovits Pál főispán: Bár a jelenlegi rendkívüli közgyűlésen csak a tárgysorozatban felvett tárgyak tárgyalhatók, de egyébként sem tartoznék a hozzám intézett kérdésre válaszolni, mindamellett nem óhajtok bujkálni, hanem a tisztelt bizottsági tag urnak azonnal válaszolok. Ezennel kijelentem, ha a Fejérváry-kormány alkotmány- és törvényellenes rendeleteket bocsájtaná ki és azok végrehajtását követelné, én mint magyar főispán, aki a magyar alkotmányra tettem esküt, kötelességemet tudni fogom és esküm mellett rendíthetetlenül kitartok. (Általános éljenzés és taps.) Azt is kijelentem, hogy eddigelé a szabadelpártból nem léptem ki, de ha elérkezik annak a szükségessége, úgy a pártból kilépek.

A tárgysorozat első pontjához: Intő szózat a törvényhatósághoz — dr. Balogh Ernő indítványára elhatározta a törvényhatósági bizottság, hogy tisztviselőit eltiltja az önkéntes adók beszédésétől, eltiltja továbbá, hogy azt az állampénztárba beszoáltassák, eltiltja őket mindennemű ujoncozási aktusnál való közreműködéstől és semminemű segélynyújtásban részt venniök nem szabad.

Hauke polgármester: Ezen hazafias indítványhoz a legteljesebb mértékben, örömmel hozzájárul és igéri, hogy bármilyen kormány legyen, mely alkotmány- és törvényellenességet követelne, úgy ő, mint a tisztviselők, tudni fogják kötelességüket.

2. A városi tanács jelentése a Schweidel-szobor körüli tér rendezése tárgyában. — A törvényhatósági bizottság elhatározta a szobor körüli tér rendezését akként, hogy a szobortalapzattal párhuzamosan s ettől mintegy 120 cm. távolságra egy sávot hagy s azt zöld pázsittal borítja. A szegély 4 sarkán a szobortalapzat stíljének megfelelően kőoszlopokat állíttat fel, melyek erős vasláncokkal összekötve, kerítést képeznek. A szobor körül az uttest kockakövel egész az aszfaltjárda széléig kiköveztetik. A szobortalapzat középső előmezőjébe 1849. okt. 6. s a talapzat legalsó mezőjébe pedig: „Nemzeti közadakozásból állította a Schweidel-szoborbizottság 1905. május 18-án” fogja bevésetni.

3. A városi tanács jelentése az állami ménnek szaporítása tárgyában. — Egy arabs ménnek beszerzése határozottatott el.

4. A magyar aszfaltipar részvénytársaság és hazai aszfaltipar részvénytársaság közös bejelentése a két részvénytársaság egyesülése tárgyában. — Tudomásul vétetett.

5. Szauerborn Károly és társai kérelme az apatini uti gyalogjárda folytatólagos aszfaltozása iránt. — Kérelmükkel elutasítottak s a város tanácsa utasított, hogy az utcavonal szélességére és anyagára nézve javaslatot tegyen.

6. A Korona-utcai háztulajdonosok kérelme a gyalogjárda aszfalttal leendő burkolása tárgyában. — A gyalogjárda 1 és fél méter szélességben aszfalttal való beburkolása a háztulajdonosok kérelméhez képest költségükre, a megállapított egységárak és fizetési feltételek mellett elrendeltetett.

H i r e k .

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Lipóczy László szabadkai kir. törvényszéki aljegyzőt, jelenlegi alkalmazási helyén törvényszéki jegyzővé nevezte ki.

Ügyészi megbízott. Az igazságügyminiszter Tillinger Sándor ujvidéki járásbíró az ujvidéki kir. ügyészség területére ügyészi megbízottul rendelte ki.

Kinevezés. Latinovits Pál főispán dr. Marberger Sándor fővárosi orvost tiszteltbeli járásorvossá nevezte ki.

Legfelsőbb köszönet. József főherceg ölénségének elhunytá alkalmából úgy Bács-Bodrog vármegye, mint Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága táviratilag is kifejezte részvétét. Latinovits Pál főispánhoz az alábbi legfelsőbb köszönet intéztetett:

M. kir. belügyminiszterium. 4907. eln. sz.

Bács-Bodrog vármegye és Zombor szab. kir. város főispánjának

Z o m b o r .

Ö császári és apostoli királyi felsége kabinetirodájának folyó hó 8-án 315. sz. alatt kelt átirata szerint főispán urnak József főherceg Ö császári és királyi fensége elhunytá alkalmából Bács-Bodrog vármegye és Zombor szab. kir. város törvényhatóságainak táviratban kifejezett részvétét legmagasabb köszönetének nyilvánítása mellett legkegyelmesebben tudomásul venni méltóztatott.

Erről főispán urat ezennel értesitem. Budapest, 1905. évi július hó 22-én.

A miniszter meghagyásából:

Horváth Emil s. k.,
miniszteri tanácsos.

Postamesteri állások betöltése. A temesvári posta- és táviratigazgatóság a bácsborsódi posta- és táviratigazgatóság Csonos Eszter homokosi, — a garai posta- és táviratigazgatóság özv. Szalay Dezsóné sz. Révay Elvira zombori, — a moholi posta- és táviratigazgatóság özv. König Gézáné szül. dömötöri Németh Gizella budapesti lakosokat postamesterre kinevezte.

Egy városi tanács rágalmazási pere. Zentáról jelentik nekünk: A város tanácsa, ugyanis a fellépett peronoszpora folytán, hirdetményileg figyelmeztette a városi lakosságot a bajra s figyelmükbe ajánlotta, hogy ez ellen a legjobb orvosság a permetezés. Ez még jól van, de a hirdetmény egyszersmind súlyos rágalmat szór a kereskedőkre, amikor kijelenti, hogy: „tekintettel arra, hogy a helyi kereskedőknél kapható rézgalic (a permetezéshez) nem megfelelő, ennek beszerzése végett tessék a város gazdasági hivatalához fordulni.“ A zentai kereskedők természetesen szörnyen megbotránkoztak a városi tanács ezen, kereskedői becsületüket mélyen sértő rágalmán és elhatározták, hogy sajtópert indítanak a város tanácsa ellen.

Eljegyzés. Kiss Mátyás közigazgatási gyakornok eljegyezte Thész Annuska kisasszonyt, Thész Gyula számvizsgáló leányát.

Pályázatok. Zombor sz. kir. város tanácsa az üresedésbe jött és 1500 kor. évi fizetéssel és 240 kor. évi lakbérilletménnyel javadalmazott városi adóiszti állásra, egy 1200 kor. évi fizetéssel és 240 kor. évi lakbérilletménnyel javadalmazott városi I. oszt. irnoki állásra, egy 2400 kor. évi fizetéssel és 400 kor. évi lakbérilletménnyel javadalmazott városi I. aljegyzői állásra és egy a törvényhatósági bizottságnak 133/közgy. 1905. sz. határozata folytán az ideiglenesen betöltött, városi kertész állásra pályázatot hirdet. Felhívtnak tehát mindazok, kik ezen állásokat vagy az ezen állások betöltése által netán megürüendő más állások bármelyikét elnyerni óhajtnak, miszerint az 1883. évi I. t. c.-ben előirt képességüket és eddigi alkalmazásukat igazoló pályázati kérvényeiket folyó évi augusztus hó 25-éig bezárólag borsódi és kátymári Latinovits Pál főispán ur öméltóságához nyújtsák be.

Tűz. Paripásról írják: Purr Mihály földmives házában vasárnap tűz ütött ki, amely a nagy szárazság következtében könnyen végzetessé válhatott volna. A lakosság a dél-élti istentiszteleten volt és csak a tűzoltóság gyors megjelenésének köszönhető, hogy a tűz tovább nem terjedt. Így is elpusztult a ház az összes ingókkal. A kár több ezer korona, melynek fele biztosítás révén megtérül.

Irnökválasztás. Káty községben irnokká Vécsy Károly választott meg.

Öngyilkosság. Ifkovics Antal magyarkanisai vendéglős hétfőn délután ideg-rohamában halántékon lötte magát és szörnyet halt.

Templomrenoválás. Az ujvidéki római katolikus templomot, mely a telen leégett, a múlt héten kezdték el renoválni.

A „bácskai komlótermelők egyesülete“ választmánya Petrőcön megtartott üléséből dr. Gerich Endre, dr. Hirman Ferenc, Gyorgyovánszky György és Pinterovits Jenőnek az egyesület létesítése körül kifejtett tevékenységükért jegyzőkönyvileg köszönetet szavazott, mit a következő jegyzőkönyvi kivonattal közölt az illetőkkel: Válaszmányunk folyó hó 5-én 5. jkvi sz. a. hozott határozatából kifolyólag örömmel értesítjük, hogy egy-letünk létesítése körül szerzett hervadhatatlan érdemeinek elismeréséül jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott. Midőn ezen körülményt becses tudomására hozzuk, egyuttal kérjük, szíveskedjék egyletünket továbbra is becses pártfogásával támogatni. Hazafias tisztelettel Petrőcön, 1905. évi július hó 21-én. Latinovits Pál, főispán, a bácskai komlótermelők egyesületének elnöke. Feldmann Armin, titkár.

Eljegyzés. Neumer József fővárosi vivómester eljegyezte Náray Bözsike kisaszszonyt, neh. Náray Vilmos pénzügyi titkár leányát.

Egy urileány balesete. Titelről írják: Kedden délután majdnem halálos kimeneteli baleset érte Vračasics Gerő titeli községi jegyzőnek Darinka leányát. A télire való befőzés körül segédkezett a konyhán s a szokásos kénézést végezte, miközben egy égő kendarab ráfröcsesent ruhájára, mitől az egy pillanat alatt lobbot vetett. Rémülten szaladt ki az udvarra, hol édesanyja és a mosónő a lángtól körülesokdosott leányt földre teperte s a tüzet eloltotta; kezén azonban mindkettő jelentékenyebb égési sebet szenvedett. A kisebb természetű égési sebek, de leginkább a kiállott izgalom, ágyba döntötték a szép leányt, mivel csak kevésbé sérült meg, hihetileg hamar felgyógyul.

Villamos karambol. Könnyen óriási szerencsétlenséggé válható villamos vasuti összeütközés történt folyó hó 25-én reggel 7 óra tájban a palfési villamos vonal második kitérőjénél. A kitérőn átvezető uton közeledett egy parasztszeker, amelyen egy egész iparoscsalád foglalt helyet. A robogó villamos alig öt lépésnyi távolságra volt a kitérőtől, mikor a szekér odaért, de azért a lovakat mégsem tartotta vissza a szekéren ülő iparos s csupán a villamos kocsivezető érdeme, hogy a robogó vonat pozdorjává nem zuzta a szekeret és a benne ülőket. A kocsivezető ugyanis oly erősen és a kellő időben fékezett, hogy a lökés, mely a szekeret érte, csupán oldalt érte azt, úgy hogy felborult s a benne ülők valamennyien kiestek az országútra. A családfőnek s két kis gyermekének komolyabb bajuk nem esett, egy asszony azonban belső sérülést szenvedett s a mentők nyújtották neki az első segélyt.

A F. M. K. E. közgyűlése. A Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület 1905. évi augusztus 23-án d.-e. 11 órakor Árva-Váralja várában tartja meg XXIII. évi rendes közgyűlését amelyre az egyesület összes alapító, örökös, rendes és pártoló tagjait tisztelettel meghívja.

Tanulók felvétele a zombori felső kereskedelmi iskolában. A tanulók beírása szabályszerűen csak szeptember hó 1., 2. és 4-én történik; tekintettel azonban arra, hogy az alsó és középső osztályba csak 40—40, a felsőbe pedig legfeljebb csak 38 tanuló vehető fel, az igazgatóság, a beíratási, könyvtári és értesítői díjaimak, összesen 7 koronának lefizetése mellett a tanulók felvételét már az iskolai nagy szünetben is biztosíthatja. A felső kereskedelmi iskola három osztályból áll; az alsó (I.) osztályba oly tanulók vétetnek fel, akik a gimnázium, reál, vagy polgári iskola négy osztályát sikerrel végezték el. A felső (II.) osztály tanulói a tanév végén a vallás- és közoktatási és a kereskedelmi miniszterek biztosa jelenlétében érettségi vizsgálatot tesznek. A helybeli tanulók évi tandíja 40 korona, a vidékieké 60 korona, amely előlegesen felévi részletekben is lefizethető: ezenkívül fizetendő: beíratási díj fejében 4 korona, a német nyelvi társalgási órákért a tornázás és vivás tanításáért felvévenként összesen 6 korona, az ifjúsági könyvtárra 2 korona és az értesítőre 1 korona. Szegény sorsú, jeles tanulók teljes tandíjmentességben

részesülnek és tankönyvekkel is ingyen látatnak el. Minden egyéb nézve az igazgatóság írásbeli, vagy szóbeli megkeresésre készséggel ad felvilágosítást és szívesen ajánl vidéki szülőknek tisztességes családokat, amelyek tanulókat havi 36—60 koronáért teljes ellátásra elfogadnak. Zombor, 1905. évi július hó. — Az igazgatóság.

Kettévágta a vonat. A Magyar-kanizsához közel fekvő Léderer uradalomban Szabó Máttyás csókai gazdának a mezőgazdasági vasut sinei közt játszó 3 éves fiát a sinen haladó kocsi elütötte és testét kettévágta. — A szegény gyermek, aki gondatlanul üzte ártatlan játékát, nem is sejtette, hogy egy pár pillanat múlva a halál birodalmának lesz a lakója.

Nagy gabonatűz. Szombaton este óriási tűzvész pusztított Medgyánszki Szávó nagyfényi pusztáján. Egy gabonakereszt eddig ismeretlen okból kigyulladt és a nagy szárazság folytán csakhamar lángban állott az egész learatott gabona. Mintegy 2600 kereszt buza lett a lángok martalékává. Az óriási tűzben elhamvadt egy eséplőgép is.

A bajai postaépület leégett. Alig néhány hónap előtt pusztított el egy egész virágzó városrészt a romboló tűzveszedelem s folyó hó 25-én újabb szomorú meglepetésre ébredtek a város lakói. Tizenkét óra után óriási vihar keletkezett a város fölött, amely hosszú ideig tombolt. Egy óra után iszonyu csattanás rázkódtatta meg a levegőt. A villám lecsapott a m. kir. posta épületébe s csakhamar lángban állott az egész tetőzet. Hogy a villamos vezetékektől át-meg áthálózott épülethez hogyan fért a levegő villamossága, mindeddig nincs megállapítva. Nagyon valószínű, hogy a vihar alkalmával szokásos elővigyázati intézkedést valamiképpen elmulasztották. Már a kora hajnali órákban táviratoztak a vasúti távirahivatalból a szomszédos állomásokra, hogy a távirati összeköttetés helyreállítása végett új vezetéseket indítsanak utnak, mert a postaépületben mindenféle forgalom szünetel. Az óriási tűz a hatalmas épületet teljesen elhamvasztotta, a hivatali helyiségekben azonban nagyobb károkat nem okozott. A postaigazgatóságtól a vizsgálat megejtése és a forgalom helyreállítására teendő intézkedések végett a bizottság kiutazott a tűzkatasztrófa színhelyére. A házban bérlakások is vannak, melyeknek lakóit nagy félelem fogta el. Egy tűzoltó mentés közben lezuhant és veszedelmesen megsérült.

A Gazdák biztosító szövetkezete helyi ügynököket keres. Értekezhetni Sarlay Lajosnál Fecske-utca 48. sz.

Művészet — Irodalom.

Az Amatőr. Immár igazán az ország legszebb képes lapja „Az Amatőr“. Fokról-fokra, kéthétről-kéthétre művészibbnél művészibb hazai és külföldi képekkel és tanulságosan érdekes általános művészeti és szakcikkkel, bő rovatokkal gazdagon jelenik meg a magyar művészi fényképezésnek ez a kiválóan szép és izléses folyóirata. A most megjelent 20-ik számban is oly képek művészi kivitelű reprodukcióiban gyönyörködhetik az olvasó, melyeket a st.-louisi, lipcei és drezdai kiállításokon arany érmeikkel tüntetett ki a zsüri. Ilyenek a bajor Max Lusche, Otto Ehrhardt, a mecklenburgi W. Bandelow és a szász W. Struck tájképei és areképtanulmányai. De feltűnő — s ez úgy látszik, már „Az Amatőr“-nek köszönhető — hogy a hazai amatőr-fényképezőink mily szép képeket produkálnak. Így az előtűnk fekvő füzetben különösen művészi a Jezsek József (Ternye) női areképe, a Timár Ödön (Kolossvár). Hruska Gyula (Budapest), Marschall János dr. (Böös), Kaszler Ödön dr. (N.-Romhány), Potsatkó Géza dr. (Kassa), Minich Samu (Selyempuszta) szebb-szebb felvételei pedig méltán sorakoznak a külföldiek mellé. A felette érdekes és tanulságos cikkek közül

általános érdeklődésre tarthat igényt az, melyet „Az Amatőr“ lelkes szerkesztője, Kohlman Artur dr. „A fényképezés tudománya, művészete, irodalma és ipara hazánkban“ cím alatt irt s a mely az intező körök figyelmét aligha fogja elkerülni. Felette érdekes az a következetes agitáció, melylyel — e minden magyar fényképezőnek érdeklődésére és támogatására felette mód érdemes lap — a fényképezés érdekében, de főleg az u. n. fotóipar hazánkban való létesítése céljából kifejt. Az Amatőr előfizetési ára negyedévre 3 korona 50 fillér. Mutatványszámot ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal, ha ez iránt hozzá (Budapest, VII., Király-utca 89. szám alá) fordulnak.

Miképpen kell jövedéki kihágási ügyekben sikeresen védekezni? Ritka ember, aki ezt tudja! Hiszen már átment a köztudatba, hogy ha a pénzügyi közegek birságot követelnek, ugy se szó, se beszéd, belenyulunk a zsebünkbe és fizetünk, nem is kutatva, hogy jogos-e a pénzügyi közeg követelése, avagy nem s ha igen, hogy vajjon csakugyan olyan kihágást követtünk-e el, aminővel vádoltatunk és hogy csakugyan olyan birságot kell-e fizetnünk, aminőt tőlünk követelnek. Szóval, a jövedéki büntető ügyekben már évtizedek óta a sötétben tapogatózunk, és ha reánk üt a finánc, ugy alkudozunk a birságösszegre nézve, kérünk, könyörgünk, de védekezni nem tudunk, mert nem ismerjük a védekezés módját, nem ismerjük a jövedéki büntető törvényeket és az azokat pótló és azokat kiegészítő szabályokat, miniszteri rendeleteket és döntvényeket, ami nem is csoda, mert hiszen a jövedéki büntető törvényeink még máig is az 1788. évi harmincadi rendtartás és az 1842. évi harmincadhivatali utasítás alapján „kezeltetnek“. Hogy tehát valakinek alapos ismeretei legyenek e téren, ehez egy kis emberöltőn át való szakadatlan tanulmányozás, adat- és anyaggyűjtés szükséges. Igazán hézagot pótol tehát az a most megjelent terjedelmes szakkönyv, amelyet kézhez kaptunk és a melynek címe: A Jövedéki Büntető Törvények és A Jövedéki Büntető Eljárás Magyarázata. Irta: Hoffmann Mihály, az „Adóügyi Szaklap“ szerkesztője. A praktikuson és diszesen kiállított, tartalomjegyzékkel és betűsoros utmutatóval ellátott könyv bolti ára nyolc korona és megrendelhető az „Adóügyi Szaklap“ kiadóhivatalánál, Budapest, VI. ker., András-síut 38.

Közgazdaság.

A bácskai komlótermelők egyesülete f. é. július hó 21-én Petrőcön, 22-én Hódságon és 23-án Kiszácson sétatanfolyamokat rendezett, melyeknek célja volt a komlótermelőknél vagy olyanoknak, kik csak ezután szándékoznak komlótelepeket létesíteni, gyakorlati utmutatásokkal szolgálni a komlótermelés iránt. Részletesebb tudósításunk ezen tanfolyamokról a következő:

Petrőcön dr. Gerich Endre komlósában volt az összejövetel, ahol megjelent Mezey Imre járási főszolgabíró, Csérer Lajos szaktanár, dr. Pertschy Ferenc és Pinterovits Jenő egyesületi alelnökök és vagy 150 vendég Zomborból, Szabadkáról, Ofutak, Dunagálos, Bulkeszi, Urszentiván, Boróc, Kölpény, Osóv, Overbász, Bács községekből. Az összegyűlt csoportokba oszolvá járták be a komlósokat, miközben gyarapították ismereteiket. Különösen nagy volt az érdeklődés a dr. Gerich Endre komlósában épített új Linhardt rend-

szerű fűthető szárító iránt, melynek kezelése és előnyös szerkezete a helyszínen be lett mutatva. Ezt követte a választmány ülése, melyen dr. Pertschy Ferenc elnöklése alatt a teljes tisztikar és a választmány nagyrésze vett részt és melyen az egylet vezetése körüli legközelebbi teendők lettek megbeszélve és elhatározva. Egy óraker közös ebéd volt, melyen az egylet általánosan tisztelt elnökét Latinovits Pál főispánt sürgönyileg üdvözölték.

Hódson másnap vagy 40 érdeklődő jött össze Szendy István és Rausch Ede komlósaiban. Az egyesület ezen tanfolyamon dr. Pertschy Ferenc alelnök képviselte, Cséser Lajos szaktanár pedig szakszerű utmutatásokkal szolgált.

Kiszáeson f. hó 23-án hasonló érdeklődés mellett folyt le a tanfolyam, amelyen Mezey Imre főszolgabíró, Cséser Lajos szaktanár és az egyesület képviselőjében Pinterovits Jenő alelnök vettek részt. Képviselve voltak: Piros, O- és Ujfutak, Verbász, Nád-alja, Topolya, Cservenka és Kishegyes komlótermelői. Be lett mutatva Simor József kiszácsi lakos szárítója és szakszerű előadás folyamán meg lettek magyarázva az érett komló jellemző tulajdonságai, valamint a korai és késői fajok közötti különbség.

Komlóhírek. A bácskai komlósok a lefolyt héten is megtartották előnyös jellegüket, a virágzás befejeződött és a termés kilátások jók. Az 1—2 éves komlósok egy részében korai levélhullás és gyenge fejlődés észlelhető a nagy meleg és helyenként a szárazság következtében. A megyénkben gyengén képviselt korai Spalti fajok szedése már a napokban megkezdődik, de ugyanennek hozama gyenge, toboza egyenetlenül fejlett, úgy hogy egy és ugyanazon tőkén teljesen érett, már vörösödő tobozok vegyest vannak a még fejletlenekkel, mi a szedést igen nehezíti és az értékesítésben hátrányos befolyást gyakorol. — Komlóárak: Nürnbergben az utolsó héten az árak 15—20 márkával estek, július 20-án volt prima 140—145, gyengébb 85—130 márka 50 kilogrammonként. — A saazi komlópiac utolsó jelentése szerint: saazi komló, prima 255—260 kor., saazkerületi prima 248—256 korona, idegen komló 160—216 kor. 50 kilogrammonként.

HIRDETÉSEK.

ELADÓ!

Egy igen jó karban lévő

HAJTÓ KOCSI

jutányos áron eladó.

3—1

Bővebbet **Baumann Nándor** takarékpénztári pénztárnoknál vagy **Maison Józsefnél** a kir. kincstári ügyészégnél.

Rohonczy Gida

gazdaságában eladó 120 darab 3 hónapos és 60 darab sertésvészen átment 7 hónapos **malac.**

Levélcím: **Rohonczy gazdaság Törökbecse.**

3—1

Gyarmatárú- és rövidárú-kereskedésben

két segéd

— egy fiatal és egy idősebb — kik jó eladók, alkalmazást nyerhetnek. Magyar, német és szerb nyelv tudása megkívántatik. Fizetésiigény és bizonyítvány másolatok alulirothoz intézendők.

Schaffer Sámuel

2—2

Erdevik (Szerém m.).

Egy jó házból való **fiu tanoncul** felvétetik **Metz József** fűszer- és csemege-kereskedésében Zomborban.

3—1

Eladó ház.

Az apatini utcában levő 4. számú ház, **elköltözés folytán, eladó.** Bővebbet **dr. Thim Józsefnél** Apatinban.

2—2

Állást keres

egy 40 éves róm. kath. nős férfi mezei gazdasági birtokon **botos ispán** vagy **gazdának**, ki fiatal korától a gazdaság minden ágában jártas, sőt az állattenyésztésben is teljes jártassággal bír, magyar anyanyelvén kívül, melyet írásban is bír, beszél német és szerb nyelven. — Cim: **Halasy József Zombor**, Antal-utca 198. sz.

2—1

Pályázat tanítói állásra.

Militics községben lemondás folytán megüresedett római katolikus tanítói állásra pályázat hirdettetik. Ezen állás jövedelme: 1. a község pénztárából havonként előre fizetve 800 kor.; 2. törvényes ötödéves korpótlék; 3. 150 kor. lakáspénz, esetleg szabadlakás. Csak férfitanítók pályázhatnak. A kántori teendőkben jártasak előnyben részesülnek. Megkívántatik a magyar és német nyelvben való jártasság. A kellőleg felszerelt folyamodványok a militicsi róm. kath. iskolaszékre címezve **augusztus hó 15-ig** főtisztelendő Garay József esperes urhoz Doroszlóra küldendők.

Militicsen, 1905. július hó 23-án.

3—2

A militicsi róm. kath. iskolaszék

Elismert jó minőségek.

Nagy nyári occasio-eladás

holnap és a következő napokon

kivételes áron

adatnak el a következő cikkek

Beck Gábor Géza

női és férfi divatruházában a Gólyához, Zombor, főutca, az újtemplom mellett.

Divatkelmék 27 krtól felj.

Selyem 98 krtól feljebb.

Mosó és batiszt 14 krtól f.

Bluz és pongyola

Vászon és Schiffon

Nap- és esőernyők

Ágy- és asztalterítők

Női és férfi kész fehérnemű

Nyakkendők

Alsószoknyák, kötények

Fej- és zsebkendők

Női, férfi, gyermek harisnyák

Szalag és bőrovek

Fűzők.

3—3

Ezen rendkívüli olcsó elárúsításra felhívja a cég a n. é. vásárló közönség figyelmét.

Mintagyűjtemények nagy választékban, kívánatra ingyen és bérmentve.

Rendkívül előnyös vétel.

1750. szám.

kig. 1905.

Árlejtési hirdetmény.

Bács-Bodrog vármegyéhez tartozó Nádálja községe a község képviselőtestületének 1/1905. számú véghatározatával egy községi elemi népiskola és tanítói lak felépítését határozván el, ezen épület összes költségeit 14033 kor. 34 fillérben irányozta elő.

A felépítendő iskola és tanítói lakra vonatkozó műszaki iratok, előmérési költségvetés és árlejtési feltételek a vármegye törvényhatósági bizottságának 626/kgy. 1905. számú véghatározatával jóváhagyatván, az építkezés mielőbbi megkezdhetése céljából árlejtés hirdetetik és felhivattak a vállalkozók, akik eme épület előállításában résztvenni óhajtanak, hogy **folyó évi augusztus hó 5-ik napjának d. e. 9 órájkor** Nádálja község tanácstermében megtartandó árlejtésen jelenjenek meg.

Az építkezésre vonatkozó részletes árlejtési feltételek Nádálja község jegyzői irodájában a hivatalos órák alatt bármikor betekintheők.

Kelt Nádálján, 1905. július 18-án.

2-2

Az előljáróság.

1735. szám.

tkvi 1905.

Árverési hirdetmény.

A hódási kir. járásbíró mint telek könyvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Belohorszky János végrehajtatónak Pintér Mihály végrehajtást szenvedő elleni 1042 kor. 68 fillér tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (a hódási kir. járásbíró) területén lévő, Pincéd köz ségben fekvő, a pincédi 989. sz. tjkben A. I. 1. sor, (802-803.) hr. 405 ö. i sz. ház és 606 □ ölnyi területű udvar és kertből Pintér Mihályt megillető $\frac{1}{6}$ od részére 558 koronában, továbbá az ugyanott A. II. 1-9. sor, 1773., 2119-2120., 2128., 2453., 2722., 3182., 3835., 4496. és 4986. hr. számú összesen 17 hold 570 □ öl területű szántókból ugyanazt megillető $\frac{1}{6}$ od részére 1974 korona 66 fillérben és végül az ugyanott A. III. 1-8. sor, 1541/b, 1879/b, 2134/b, 3086/b, 3117-3134/b, 3805/b, 4166/b, és 4610/b hr. számú, összesen 7 hold 1543 □ öl szántókból ugyanazt megillető $\frac{1}{6}$ -od részére és pedig a C 4 sorszám alatt öz. Pintér Pálné szül. Kubinyecz Juditha javára bekebelezett özvegyi haszonélvezeti joguk az összes ingatlanokon való épségben tartása mellett 987 korona 33 fillérben ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1905. évi augusztus hó 25-ik napján délután 2 órakor Pincéd község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának $10\frac{1}{2}\%$ -át készpénzben, vagy az 1881-ik évi LX-ik törvényeikk 42-ik §-ában jelzett ártolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. e. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átvezeteltetni.

Hódáságon, a kir. járásbíró mint tkvi hatóságnál, 1905. évi május hó 13-án.

S z a b ó,
kir. járásbíró.

Bérbeadó üzlethelyiség.

A sziváci-ut 536. számú házamban egy **korcsma és üzlethelyiség, lakás** és egyéb mellék-helyiségekből álló helyiség, melyben jelenleg is egy igen jó forgalmu korcsma és vegyeskereskedés van, hason célra **f. évi november hó elsejétől** 3, esetleg több évre bérbeadandó.

Bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos

Frieberth Mihály
férfiszabó.

6-4

Kiadó lakások.

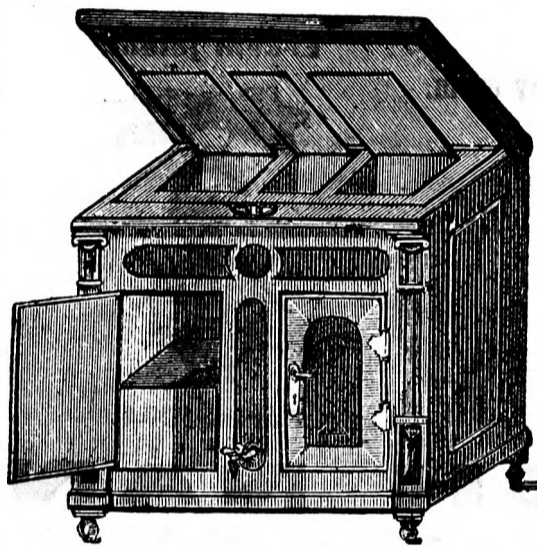
3 uri lakás **november hó 1-étől kiadó.** A lakások állanak:

2-2 utcai, 1-1 udvari és 1-1 előszobából, 1-1 konyha, 1-1 élőkamra, 2-2 padlás, 1-1 pince, 1-1 mosókonyha, 1-1 fűskamra és külön mindegyik lakáshoz husfűtőlő, baromfi udvarból, továbbá 10 méter széles és 17 méter hosszú udvarból, mely konyhakeretül felhasználható. 3-2

Értekezni lehet: **Tomcsányi Aladár** főispáni irnokkal (lakik Vitéz-utca 132. sz. alatt) a délutáni órákban.

Gombos Nándor

jégszekrény és fürdőberendezések gyára, épület- és díszműbádogos
ZOMBOR (Bácska).

Dús raktár mindenféle

jégszekrényekben

vendéglősök, mészárosok és magánosok részére);

fürdőkadakban

és *—17

konyhafelszerelésekben.

Minden e szakmába vágó és rajzszerinti bármilynemű bádogárúk elkészíttetnek.

Képes árjegyzék kívánatra bérmentve küldetik.

Javítások olcsón és pontosan.

Gyári raktár villanyvilágítási csillárok és alkatrészekben.

Villanyvilágítási bevezetés,

Villanyos csengők,

Villanyos házitelefonomok,

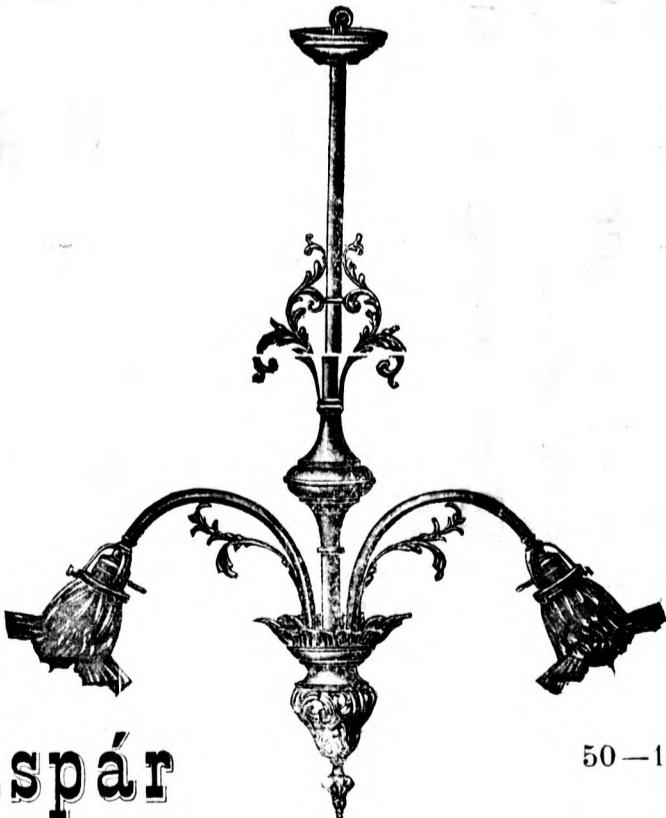
legolcsóbb árak és

legmesszebbmenő

szavatolás mellett:

Teltsch Gáspár

optikai, elektrotechnikai műintézetében **ZOMBOR.**

50-13

3300. szám.

kig. 1905.

Pályázati hirdetmény.

A folyó évi június hó 8-án a járáshoz tartozó Bácsföldvár községben üresedésben levő és 600 korona — havi előleges részletekben kiszolgáltató — évi fizetés és 40 korona irodátalánnyal javadalmazott községi kézbesítői állásra hirdetett pályázati hirdetmény kellő eredményre nem vezetvén, a pályázati határidőt a község előjáróságának kérelme folytán **1905. évi augusztus hó 31-ig** ezennel meghosszabbítom és felhívom ezen állást elnyerni óhajtókat, hogy kellően felszerelt kérvényeiket a fenti határidőn belül hozzám nyujtsák be.

A szerb nyelv tudása megkívántatik s a megválasztandó a jegyzői irodában irodai teendőket is köteles végezni.

Obecse, 1905. évi július hó 19-én.

Dr. Balaton Gyula,

főszolgabíró.

2-2

Azonnal kiadó.

Két elegánsul berendezett szoba 1, esetleg 2 ur részére azonnal kiadó. — Bővebbet a kiadóhivatal. 6-4

Hirdetmény.

Alulírottak közhírré tesszük, hogy a Kossuth Lajos-utcában Hemm Antal címe alatt létező borbélyüzlet berendezése iránt nevezett Hemm Antal ellen jogviszony megállapítása iránt keresetet indítottunk, s hogy az üzleti helyiségnek 1908. évi május hó 1-ig terjedő időre mi vagyunk a bérlői.

3-3

Tisztelettel

Pszotka József és neje.

2219. szám.

kig. 1905.

PÁLYÁZATI HIRDETMEY.

A kulai járáshoz tartozó Kiskér községben lemondás folytán üresedésbe jött községi állatorvosi állásra ezennel pályázatot hirdetek és felhívom pályázni óhajtókat, hogy kellően felszerelt kérvényüket hivatalomhoz **folyó évi augusztus hó 24-ig** annál is inkább nyujtsák be, mert az elkésve érkezetteket figyelembe venni nem fogom. Ezen állás javadalmazása a következő:

1. Kézpénz fizetés 800 korona a községi pénztárból.

2. Látogatási díj 40 fillér, egyszerű műtét 80 fillér, nagyobb műtét és elléknél segédkezés 2 kor., bizonyítvány kiállítása szavatossági főhibáknál 2 kor., egyéb bizonyítvány 1 kor., magánügyben boncolás ló és szarvasmarha után 2 kor., egyéb boncolás 1 korona.

Kula, 1905. július 20.

Dr. Széhenyi Tamás,

főszolgabíró.

2-2

Nagy arany érem.

Páris. 1904.

Érdem jelél.

Páris. 1904.

Nagy arany érem.

Páris. 1904.

EHRlich NÁNDOR FIA

szőlőpermetező-gyártó, épület- és díszműbádogos. 120-16

Ajánlom kitűnő minőségű saját szerkezetű szőlőpermetezőimet, melyekből **14 év óta** körülbelül **20000** drb van forgalomban.

Nagy raktár

Kitűnő minőségű szőlőoltó gummiszalagokból és mindennemű permetező alkatrészekből.

Javítások a saison alatt gyorsan és pontosan eszközöltenek. * Régi permetezők becsereültenek. * Kölcsönképen használatra jó szerkezetű permetezők kiadhatnak.

Minden darabért

2 évi jótállás!! Bajai-út 11.

ZOMBOR, Bajai-út 11.

BÁCSKA.

Minden darabért 2 évi jótállás!!

➔ **Viszontelárúsítóknak külön megegyezés.** ➔